

Міністерство освіти і науки України
Житомирський державний університет імені Івана Франка
Навчально-науковий інститут іноземної філології
Кафедра англійської мови та прикладної лінгвістики

The Philological Universes

Збірка наукових робіт

Житомир – 2026

УДК 81'25:81'42:004.9
Ф 54

*Рекомендовано до друку
Вченою радою Житомирського державного університету
імені Івана Франка
(Протокол № 11 від 29 травня 2026 р.)*

Засновники: ННІ іноземної філології ЖДУ імені Івана Франка кафедра англійської мови та прикладної лінгвістики

Редакційна колегія:

к.ф.н., доц. Білюк І. Л.
к.ф.н. доц. Кодубовська О.О.

Рецензенти:

Олеся СКЛЯРЕНКО – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземної філології, перекладу та методики навчання Університет Григорія Сковороди в Переяславі.

Лариса СОЛОВЙОВА – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Тетяна СВІРИДЮК – кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов економічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Ф54 The Philological UniverseS : збірка наукових робіт / ред.: І. Білюк, О. Кодубовська. Житомир, 2026. 114 с.

Збірка наукових праць містить результати досліджень студентів та науковців, присвячених актуальним проблемам сучасної філології, перекладознавства та прикладної лінгвістики. Тематика досліджень охоплює питання лексикографії, цифрової комунікації, комп'ютерної лінгвістики, дискурс-аналізу та сучасних перекладацьких практик. Матеріали подано в авторській редакції.

УДК 81'25:81'42:004.9
© Житомирський державний університет імені Івана Франка, 2026

ЗМІСТ

Цапро Г.Ю. ЖІНОЧА ПОПУЛЯРНА ПРОЗА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ: ПРОБЛЕМА ЖАНРОВОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ (ЧИК-ЛІТ І СУМІЖНІ ПОНЯТТЯ)	6
Смольницька О. О. ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧІ НЮАНСИ В УКРАЇНОМОВНОМУ ВІДТВОРЕННІ ПОЕМИ ДЖОНА КІТСА «ГІПЕРІОН: ВИДІННЯ» (НА ПРИКЛАДІ ВЛАСНОГО ПЕРЕКЛАДУ)	8
Грищенко Д.С., Білюк І.Л. АУДІОВІЗУАЛЬНИЙ ПЕРЕКЛАД У ЦИФРОВУ ЕПОХУ	10
Ліпінська Є.І., Білюк І.Л. СЕМАНТИЧНА СТРУКТУРА ТА ПОЛІСЕМІЯ ТЕРМІНІВ ЕКОЛОГІЧНОГО ПРАВА ЯК ЧИННИКИ ЇХ ТОЧНОГО ТЛУ МАЧЕННЯ ТА ПЕРЕКЛАДУ	12
Шматко Г.С. ПРИНЦИПИ РОЗРОБКИ ЕЛЕКТРОННОГО СЛОВНИКА АНГЛОМОВНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ ЕЛЕКТРОМОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	14
Бичков Д.О., Дячук Н.В. РОЛЬ ТЕРМІНІВ У ВНУТРІШНЬОГАЛУЗЕВІЙ КОМУНІКАЦІЇ	16
Ковальчук М.М., Білюк І.Л. ЛЕКСИЧНІ ІННОВАЦІЇ ТІКТОК ТА INSTAGRAM: СЛЕНГ, АБРЕВІАЦІЇ, МЕМНА ЛЕКСИКА ТА ЇХНІЙ ЛЕКСИКОГРАФІЧНИЙ ОПИС	18
Ремньова Д.Г., Білюк І.Л. СТВОРЕННЯ АНГЛО-УКРАЇНСЬКОГО ВЕБГЛОСАРІЮ МОЛОДІЖНОГО СЛЕНГУ НА ОСНОВІ МАТЕРІАЛІВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ	20
Мельник Є.А. ОСОБЛИВОСТІ ЕКОЛОГІЧНОГО ДИСКУРСУ	23
Степанчук В.С. ГРАМАТИЧНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ В АУДІОВІЗУАЛЬНОМУ ПЕРЕКЛАДІ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТРИЛЕРІВ	25
Голуб Є.В., Чумак Л.М. МОВА ВОРОЖНЕЧІ (НАТЕ SPEECH) У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ЛІНГВІСТИЧНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ АГРЕСІЇ ТА МЕТОДИ ЇХ АВТОМАТИЧНОЇ ФІЛЬТРАЦІЇ	26
Лопатюк М.Ю., Криворучко Т.В. СТРУКТУРУВАННЯ ТА ЛЕКСИКОГРАФІЧНИЙ ОПИС ІГРОВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ У ФОРМАТІ ЕЛЕКТРОННОГО СЛОВНИКА	29
Козакевич А.О., Чумак Л.М. ДИСКУРСИВНО-КОГНІТИВНІ ПАРАМЕТРИ ТЕРМІНОФІКСАЦІЇ ЯК МЕХАНІЗМИ КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЇ НАУКОВОГО ЗНАННЯ У СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ТЕКСТАХ	32
Журавська М.Т., Кодубовська О.О. ТЕМАТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ КУЛЬТУРНО МАРКОВАНОЇ ЛЕКСИКИ В АНГЛОМОВНОМУ ФЕНТЕЗІЙНОМУ СЕРІАЛІ «THE WITCHER»	34
Хоружа А.О. ТЕМАТИКО-СЕМАНТИЧНА КЛАСИФІКАЦІЯ ЛЕКСИКИ ТА ОСОБЛИВОСТІ ЇЇ ПЕРЕКЛАДУ В ЛІРИЦІ АНГЛОМОВНИХ ПІСЕНЬ	36
Римбалович Д.М., Чумак Л.М. ПОНЯТТЯ ТА КЛАСИФІКАЦІЯ ЧАТ-БОТІВ ЯК НОВІТНЬОГО ЗАСОБУ КОМУНІКАЦІЇ	39

Цапро Г.Ю.
кандидат філологічних наук, доцент
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка

**ЖІНОЧА ПОПУЛЯРНА ПРОЗА ПОЧАТКУ ХХІ СТОЛІТТЯ:
ПРОБЛЕМА ЖАНРОВОЇ КЛАСИФІКАЦІЇ
(ЧИК-ЛІТ І СУМІЖНІ ПОНЯТТЯ)**

У сучасному літературознавстві дедалі більшої уваги набуває так звана жінкоцентрична популярна проза, що сформувалася наприкінці ХХ – на початку ХХІ століття. У науковому дискурсі для позначення цієї групи текстів використовуються різні терміни: *чик-літ*, *жіноча популярна проза*, *постфеміністична жіноча проза*, *жіноча комерційна література*. Водночас чіткої термінологічної системи, яка б однозначно визначила жанровий статус цих текстів, досі не сформовано. Саме тому проблема їхньої класифікації залишається предметом активних дискусій у сучасних літературознавчих і культурологічних дослідженнях.

У більшості робіт поняття чик-літ використовується для позначення популярних романів, у центрі яких перебуває досвід молодої сучасної жінки, її професійна самореалізація, особисті стосунки, соціальна мобільність і пошук власної ідентичності [7]. Як зазначає С. Харжевські, цей тип прози сформувався у культурному контексті постфемінізму і відображає нові моделі жіночої суб'єктивності, пов'язані з індивідуалізмом, споживчою культурою та міським стилем життя [4, с. 6–7]. У цьому сенсі чик-літ можна розглядати як специфічну форму репрезентації жіночого досвіду в умовах пізньомодерної культури.

Дослідники також підкреслюють, що чик-літ є не лише літературним явищем, а й важливим сегментом сучасної книжкової індустрії. За спостереженням С. Ферріс та М. Янг, ця категорія виникла значною мірою як маркетингове визначення, яке об'єднує тексти, орієнтовані на певну читацьку аудиторію та сформовані відповідно до вимог масового книжкового ринку [2, с. 2–4]. Саме тому в межах цієї категорії можуть поєднуватися твори з різними стилістичними та нарративними характеристиками.

Водночас у науковій літературі дедалі частіше наголошується на умовності самого терміна *чик-літ*. Деякі дослідники вважають його проблематичним через потенційно зневажливу конотацію та редукцію складного культурного явища до стереотипного образу «легкого жіночого читання». У зв'язку з цим у сучасному літературознавстві дедалі частіше використовується ширше поняття жіночої популярної прози, яке охоплює різні типи художніх текстів, об'єднаних фокусом на жіночому досвіді [8, с. 10–13].

Ще одним аспектом проблеми є співвідношення між чик-літ і традицією жіночого письма. Якщо останнє поняття пов'язане передусім із авторством і історією жіночої літературної творчості, то чик-літ функціонує передусім як категорія популярної культури та видавничого ринку. Саме тому деякі

дослідники розглядають його як форму постфеміністичної літератури, що відображає нові соціальні ролі жінок у сучасному суспільстві [3, с. 147–150].

Складність жанрової класифікації посилюється також тим, що чик-літ активно взаємодіє з іншими жанровими формами масової літератури. У таких текстах поєднуються елементи романтичного роману, соціальної комедії, міського роману та психологічної прози. Саме тому деякі дослідники пропонують розглядати чик-літ не як окремий жанр, а як культурну форму популярної жіночої нарративності, що виникла в умовах постіндустріального суспільства [6, с. 18-21].

Крім того, у сучасній культурі спостерігається тенденція до фрагментації цієї категорії. На основі чик-літ виникають різні підтипи популярної жіночої прози, які відображають специфіку різних соціальних груп і культурних контекстів. Серед них дослідники виокремлюють, зокрема, прозу про материнство, міську жіночу прозу, етнокультурні варіанти жіночої популярної літератури. Це свідчить про поступову трансформацію жанру та його адаптацію до різних сегментів читацької аудиторії [1, с. 52-54].

Отже, аналіз сучасних наукових підходів дозволяє зробити висновок, що поняття чик-літ і жіноча популярна проза не можуть розглядатися як чітко визначені жанрові категорії. Швидше вони функціонують як гнучкі культурні та видавничі класифікації, які відображають специфіку репрезентації жіночого досвіду в сучасній популярній літературі. Їхня термінологічна невизначеність зумовлена поєднанням літературних, соціокультурних і комерційних чинників, що формують сучасний книжковий ринок і читацькі практики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Baykan B. Women's Reading and Writing Practices: Chick-Lit as a Site of Struggle in Popular Culture and Literature. *IJASOS – International E-Journal of Advances in Social Sciences*. 2015. Vol. 1(1). P. 27–33. DOI: <https://doi.org/10.18769/ijasos.73929>
2. Ferriss S., Young M. (eds.). *Chick Lit: The New Woman's Fiction*. New York: Routledge, 2006. 282 p. DOI: <https://doi.org/10.4324/9780203963845>
3. Gill R. *Gender and the Media*. Cambridge: Polity Press, 2007. 296 p.
4. Harzewski S. Tradition and Displacement in the New Novel of Manners. *Twentieth-Century Literature*. 2006. Vol. 52(1). P. 29–55. DOI: <https://doi.org/10.1215/0041462X-2005-002>
5. Harzewski S. *Chick Lit and Postfeminism*. Charlottesville: University of Virginia Press, 2011. 247 p. DOI: <https://doi.org/10.2307/j.ctt6wrm6c>
6. Mazza C., DeShell J. *Chick Lit: Postfeminist Fiction*. Seattle: Seal Press, 1995. 312 p.
7. Smith C. Cosmopolitan Culture and Consumerism in Chick Lit. *Journal of Popular Culture*. 2008. Vol. 41(6). P. 925–944. DOI: <https://doi.org/10.1111/j.1540-5931.2008.00560.x>
8. Whelehan I. *The Feminist Bestseller: From Sex and the Single Girl to Sex and the City*. London: Palgrave Macmillan, 2005. 230 p. DOI: <https://doi.org/10.1057/9780230503304>